

VI. Miscanea

1. ŚP. DR. RYSZARD AURELI LEŻANSKI
SĘDZIA SĄDU NAJWYŻSZEGO

Znowu ubył jeden z pracowników, w dziedzinie polskiego sądownictwa. Pozostała po nim spuścizna na różnych terenach pracy. Całe życie poświęcił zawodowi sędziowskiemu i pracował w nim przez dziesiątki lat na wszystkich stopniach od sądu najniższej instancji do Sądu Najwyższego. Pracował wytrwale i gorliwie, z przekonaniem, że dobra praca sędziowska jest najlepszą pracą społeczną, że służy się nią nie tylko chwili obecnej, ale także poczuciu prawa i słuszności przyszłych pokoleń. Szczególnie cenił to, że był jednym z pierwszych, którzy w przełomowej chwili tworzenia polskiego sądownictwa stanęli do pracy w najwyższej instancji. Pozostał na tym posterunku, jak długo siły mu pozwalały; ustąpił zeń dopiero wówczas, gdy troska o zdrowie, pracą wyczerpane, zmusiła go do tego.

Ale praca w Sądzie Najwyższym nie wyczerpała całej jego działalności. To był tylko jeden odcinek. Prawnicy Ziem Zachodnich nie zapomną Zmarłemu tej zasługi, że łącznie z nieżyjącym już również ś. p. Prezesem Senatu Kałużniackim dał magistraturze i palestrze doskonałe tłumaczenie niemieckich ustaw karnych, w dalszych wydaniach zbliżone do komentarza. A opracowanie tego rodzaju nie było łatwe wobec licznych i szybko po sobie następujących zmian i odchyień od pierwotnego tekstu, a także wobec tego, że zachodziły różnice zależnie od „linji demarkacyjnej”. Historyk prawa tutejszej dzielnicy będzie zawsze sięgnąć do tego dzieła obu zasłużonych zmarłych.

Wszelkie wolne chwile poświęcał ś. p. Leżański opracowaniu historii sądownictwa polskiego po odzyskaniu niepodległości. Gromadził materiały, zestawiał je i grupował niezamordowanie. Dzieło jest gotowe, ale do chwili obecnej niestety w rękopisie.

Redakcja „Ruchu” miała w ś. p. Leżańskim cennego współpracownika. Od szeregu lat był członkiem komitetu redakcyjnego. Jego życzliwości dla wydawnictwa można było być pewnym w każdej sytuacji.

Cześć pamięci dobrego obywatela i zacnego człowieka.

J. J. Bossowski (Poznań).

2. V. KONFERENCJA MIĘDZYNARODOWA UNIFIKACJI PRAWA KARNEGO

W dniach 14—20 października 1933 odbyła się w Madrycie pod przewodnictwem prof. Jimenez de Asua V. Konferencja Międzynarodowa Unifikacji Prawa Karnego przy udziale przedstawicieli 35 państw, oraz 11 organizacji międzynarodowych. Otwarcie Konferencji dokonał hiszpański Minister Spraw Zagranicznych. Po ożywionych obradach uchwalono teksty konsultacji ustawodawczej dla Ligi Narodów w przedmiocie karalności: terroryzmu, opuszczenia rodziny, przepisów w sprawie posiadania broni (przewodniczący odnośnej Komisji — prof. Rappaport) oraz represji względem sutenerów. Zagadnienie opracowania typu konwencji międzynarodowej w sprawie wydawania przestępców przedyskutowano szczegółowo w komisji, uchwalenie zaś przepisów odnośnych odłożono jako pierwszy punkt obrad Konferencji i następnej (prawdopodobnie w Kopenhadze).

Polska była przedmiotem szczególniejszego wyróżnienia, zarówno jako inicjatorka I Konferencji w Warszawie w r. 1927 oraz jako realizatorka przepisów kodeksowych co do karalności nawoływania do wojny zaczepnej (art. 113 K. K. pol.) Równocześnie przedmiotem wyróżnienia w tym względzie stała się w przemówieniu delegata brazylijskiego, Ministra pełn. w Madrycie Guimaraes'a, Rumunja. Rzeczpospolitą Polską reprezentowali: naczelnik Wydziału prawa międzynarodowego w Ministerstwie Sprawiedliwości, prokurator Sądu Najwyższego — Lucjan Bekerman i stały delegat Rządu Polskiego w Biurze Międzynarodowym Unifikacji Prawa Karnego, Sędzia Sądu Najwyższego — prof. Emil Stanisław Rappaport, który, jako urzędujący wiceprezes Biura Miedz. Unif. Pr. Karnego, w załączonym w odpisie przemówieniu odnośnym złożył w zastępstwie Prezesa Biura Międzynarodowego, ministra belgijskiego hr. Carton de Wiart, podziękowanie organizatorom Konfe-

rencji, Lidze Narodów oraz Prezydentowi Hiszpańskiemu Zamorze za zaszczyt przewodniczenia na uroczystym posiedzeniu zamknięcia Konferencji.

3. KOLEGJUM MIĘDZYNARODOWYCH WYKŁADÓW AKADEMICKICH W GDYNI

W dniu 16 lipca 1933 r. odbyła się w auli Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni uroczysta inauguracja drugiego roku wykładow w Kolegium Międzynarodowych Wykładów Akademickich im. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w Gdyni. Inauguracja odbyła się b. uroczyście w obecności Pana Prezesa Rady Ministrów i Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Janusza Jędrzejewicza, Jego Ekscelencji ks. Biskupa dra Stanisława Okoniewskiego, Wicemarszałka Sejmu dra Karola Polakiewicza i licznych przedstawicieli Władz. Kolegium w roku bież. obejmuje już, nietylko, jak w r. 1932, Instytut Międzynarodowych Wykładów Nauk Administracyjnych i Gospodarczych, ale także Dział drugi, a mianowicie: Instytut Wykładów o Kulturach Narodów Słowiańskich. Na czele Rady Instytutu Międzynarodowych Wykładów Nauk Administracyjnych i Gospodarczych stoi jako prezes prof. dr. Tadeusz Hilarowicz, jako wiceprezesi: prof. dr. Rudolf Dominik (Brno), prof. dr. Ivan Krbek (Zagreb) i prof. dr. Leon Władysław Biegeleisen (Warszawa). Na czele Rady Instytutu Wykładów o Kulturach Narodów Słowiańskich stoi jako prezes p. Wacław Sieroszewski, a jako wiceprezes prof. dr. Juljusz Beniś, delegat Ministerstwa Oświaty Królestwa Jugosławji w Warszawie. W Instytucie Międzynarodowych Wykładów Nauk Administracyjnych i Gospodarczych wygłosili od 13 lipca do 3 sierpnia 1933 r. wykładow następujący prelegenci: Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego prof. dr. Adam Krzyżanowski (Środki zwalczania kryzysu), Prof. Politechniki Lwowskiej dr. Leopold Caro (Kierunki myśli ekonomicznej. Katolicyzm a nauka ekonomji społecznej), delegat Związku Miast Czechosłowackich dr. Jarosław Safar (Cele i działalność związku miast czechosłowackich. Ustrój miast w Czechosłowacji i organizacja magistratów), doc. Uniwersytetu Karola w Pradze dr. Franciszek Valina (Stosunki gospodarcze w Czecho-

slowacji. Handel Zagraniczny w Czechosłowacji), wicedyrektor Związku Przemysłowców w Krakowie dr. Tadeusz Spitzer (Czechy i Rumunja jako zaplecze gospodarcze Polski i jej portów. Stosunki gospodarcze czesko-polskie. Stosunki gospodarcze szwedzko-polskie), prof. Politechniki Lwowskiej dr. Henryk Gurski (Meljoracja Polesia ze stanowiska gospodarczego. Rola wytworów rolniczych w bilansie handlowym Polski), minister pełnomocny Mikołaj Post z Wiednia (Stosunki gospodarcze austriackie, tudzież stosunki, gospodarcze pomiędzy Austrią i Polską), wicedyrektor Związku Miast Polskich, Stanisław Pastuszyński (Cele i działalność Związku Miast Polskich. Ustrój miast polskich),. Prof. Uniwersytetu w Belgradzie, dr. Aleksander Jovanovitch (Rola państw agrarnych podczas kryzysu. Stosunki gospodarcze jugosłowiańskie-polskie), Dyr. Izby Handlowej Polsko-Jugosłowiańskiej, Tadeusz Garczyński (Stosunki gospodarcze polsko-jugosłowiańskie. O handlu kompensacyjnym), Prof. W. W. P. dr. Leon Władysław Biegeleisen (Nowe przemiany w ustroju gospodarczym. Działalność gospodarcza miast polskich, nauka o przedsiębiorstwach komunalnych. Konwersatorjum), Prof. dr. Tadeusz Hilarowicz (Problemy postępowania administracyjnego. Konwersatorjum postępowania administracyjnego). Pułk. dr. Henryk Eile (Historja samorządu miejskiego w Polsce od Sejmu 4-letniego do nowej ustawy samorządowej włącznie), st. asystent W. W. P. adw. dr. Michał Szyłkgold (Kontrakt morski CIF. Ubezpieczenia morskie). Doc. Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie dr. Tadeusz Bigo, (Stanowisko związków samorządowych w państwie nowoczesnym), dyr. Izby Handlowej Polsko-Węgierskiej, Henryk Drozdowski (Stosunki Handlowe polsko-węgierskie. Handel Kompensacyjny), Wiceprezes Izby Handlowej polsko-austriackiej adw. dr. Alfred Kielski (Funkcja karteli w gospodarstwie międzynarodowym. Polska polityka naftowa), Prof. W. W. P. dr. Zofja Daszyńska-Golińska (Polityka społeczna na tle międzynarodowym), b. Naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego Województwa Warszawskiego i referent spraw zdrowia Związku miast polskich, dr. Klemens Łazarowicz (Sprawy zdrowia publicznego w samorządach polskich), Dyr. centralnego biura Polskiego Tow. Tatrzańskiego^ mag. Witold Mileski (Gospodarcze znaczenie turystyki dla państwa), dr. Jerzy Pogonowski, członek Sekretariatu prawniczego Najw. Tryb. Adm. (Postępowanie administracyjne jugosłowiańskie), Sekretarz Generalny Polskiego Komitetu Narodo-

wego Międzynarodowej Izby Handlowej dr. Władysław Rasiński (Zadania i działalność Międzynarodowej Izby Handlowej), wykładowca na Politechnice warszawskiej i radca ministerjalny Min. Spraw. Wewn. inż. Zygmunt Rudolf (Zadania techniczno-sanitarne w administracji publicznej), Dyr. Izby Przemysłowo - Handlowej w Gdyni dr. Henryk Krupski (Eksport i import przez Gdynię), inż. arch. Jerzy Müller (Realizacja zamierzeń urbanistycznych w Gdyni), Naczelnik Wydziału Komisarjatu Generalnego R. P. w Gdańsku dr. Alfred Siebeneichen (Życie gospodarcze W. M. Gdańska, konwersatorjum). Nadto nadesłali swoje wykłady: wicekanclerz Szwajcarii dr. Leimgruber (Kwestje prawa urzędniczego), prezydent Senatu Trybunału Administracyjnego Republiki Austriackiej dr. Egbert Mannlicher (Kwestje organizacji pracy w urzędach) i dr. Tomisić, Dyrektor Instytutu Eksportowego w Belgradzie (Stosunki gospodarcze jugosłowiańskie - polskie); treść powyższych trzech wykładów została słuchaczom przedstawiona przez prof. Hilarowicza. Wszystkie wykłady odbywały się w auli Państwowej Szkoły Morskiej i w Gmachu Instytutu Handlu Morskiego. Wykładowca i słuchacze mieszkali w tych dwóch gmachach, tudzież w gmachu Etapu Emigracyjnego. W roku 1933 uczęszczało na wykłady 147 osób, wśród nich: z Polski 99, z Czechosłowacji — 26, z Jugosławji — 1, z Bułgarji — 2, z Rumunji — 3, z Estonji — 1, z Węgier — 15. Wśród słuchaczy z Polski znajdowało się urzędników administracyjnych państwowych (wśród nich szereg starszów) — 25, sędziego Sądu Okręgowego — 1, urzędników administracyjnych samorządowych — 26, urzędników Izb Przemysłowo-Handlowych — 1, dyrektorów(ek) i nauczycieli(ek) szkół średnich ogólnych i handlowych — 16, studentów szkół akademickich i wyższych — 7, innych zawodów (urzędnicy prywatni, słuchacze Instytutu Handlu Morskiego w Gdyni i t. d.) — 29. Słuchacze zagraniczni byli studentami względnie absolwentami Uniwersytetów zagranicznych. Pomiędzy studentami zagranicznymi znajdował się szereg stypendystów. Sekretarz Generalny Komisji Współpracy Międzynarodowej profesorów i docentów prawa administracyjnego i nauk politycznych (pod egidą której istnieje Kolegium Międzynarodowych Wykładów Akademickich w Gdyni), prof. dr. Tadeusz Hilarowicz, nadał w roku 1933 stypendja Komisji, celem wzięcia udziału w wykładach w Gdyni następującym osobom: Na wniosek Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu Karola w Pradze dr. Iiri Rei-

chertowi, nã wniosek Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu Komeńskiego w Bratislawie — Borivojowi Czernemu i Franciszkowi Nossekowi, na wniosek Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu w Czerniowcach — Lascarowi Constantinowi Popowi, na wniosek Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu w Belgradzie — Tichomirowi Markowitchowi i na wniosek Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu w Tartu (Estonja) — Paulowi Vihalemowi, tudzież Preslawowi Karszowskiemu (Bułgarja), a nadto zasiłki Aleksandrowi Petrowowi (Bułgarja), Nikolai Iliescu i Dumitru Ghitescu (Rumunja).

4. PRZEGLĄD PIŚMIENICTWA SŁOWIAŃSKIEGO POLONICA

W zesz. 9 „Juridyczski'ego Pregled'a" (Sofja) G. P. Genew zamieścił artykuł o „Prawie międzynarodowym prywatnem w Polsce", opracowany na podstawie wydanych drukiem 6 wykładów prof. J. Sułkowskiego, a wygłoszonych przez niego w Akademji prawa międzynarodowego w Hadze w 1932 r.

Z powodu referatu prof. Lapajne'go o „Ujednostajnieniu prawa międzynarodowego prywatnego i procesowego państw słowiańskich" napisał w zeszycie 16 „Prawny'go Obzor'u" (Brno—Bratysława) artykuł prof. M. Boháček na powyższy temat, polemizując z prof. Lapajne — a w szczególności z jego interpretacją odnośnego ustawodawstwa polskiego, które w oczach prof. Lapajnego stoi wyżej od podobnego ustawodawstwa czeskosłowackiego. Ponadto „Prawny Obzor" począwszy od 17 nru 1933, rozpoczął drukowanie polskoczeskosłowackiego słownictwa terminologicznego, prosząc w przedmowie, o nadsyłanie uwag. Stale również „Prawny Obzor" zamieszcza przegląd wymiennych czasopism prawniczych polskich.

W nrze 15 „Prawnik'a" (Praga) prof. VI. Solnar umieścił artykuł na temat „Nowego kodeksu karnego polskiego a unifikacji prawa karnego", podkreślając, że kodeks polski karny wskazuje, jak idea unifikacji prawa międzynarodowego dojrzała do realizacji. Zaś w nrze 21 tenże stan autor omawia książkę Wł. Nesterowicza p. t. „Oskarżony i jego przysięga".

„Slovenski pravnik" (Ljubljana) daje jako załącznik do nr. 5-6 referat prof. dr. Staňko Lapajne'go na I zjazd prawników państw słowiańskich — „Ujednostajnienie prawa międzynarodowego prywatnego państw słowiańskich" omawia w nim autor również ustawodawstwo w tej dziedzinie Polski oraz przytacza uchwalone tezy w języku polskim.

„Soudcovské Listy" (Praga) podają stale w nrze 11, 12, 1935 i 1, 1934 przegląd czasopism polskich.

5. KONKURS POLSKIEJ AKADEMJI UMIEJĘTNOŚCI

Polska Akademia Umiejętności ogłasza konkurs z funduszu, ofiarowanego przez Zrzeszenie pracowników Banku Polskiego na następujący temat: „Polska polityka handlowa w latach 1918 do 1933”.

Ubiegający się o nagrodę winni opracować treściwie ale wyczerpująco faktyczny, formalny i materialny przebieg wypadków w przedmiocie polityki handlu zagranicznego, nie pomijając jej motywów, celów i skutków.

Rozmiar prac ustala się na mniej więcej 15 arkuszy druku. Prace należy nadsyłać do Polskiej Akademji Umiejętności (Kraków, ul. Sławkowska 17) przed dniem 31 marca 1935 roku.

Sąd konkursowy przyzna dwie nagrody w sumie 7.000 i 3.000 zł. W razie, jeżeli żadna praca nie będzie zasługiwała na pierwszą nagrodę, rozdana będzie tylko druga. Prace nagrodzone stają się własnością Polskiej Akademji Umiejętności, która zastrzega sobie prawo ogłoszenia ich drukiem. Ogłoszenie o rozstrzygnięciu konkursu nastąpi na walnym zgromadzeniu Polskiej Akademji Umiejętności w czerwcu 1935 r.

6. KONKURS NA NAPISANIE PODRĘCZNIKA SZKOLNEGO p. t. „SKARBOWOŚĆ”

Podręcznik ma być napisany jasno i zwięźle. Obejmować ma około 10 arkuszy druku (format papieru 16X23 cm). Honorarium wynosi 2000 zł za prawo wydrukowanie I-go wydania w ilości 2000 egzemplarzy; za przejrzanie, poprawienie, względnie uzupełnienie każdego następnego — 1000 zł.

Pracę w 2-ch egzemplarzach, napisaną na maszynie, opatrzoną godłem, oraz fatografją w zaklejonej kopercie z imieniem i nazwiskiem autora, z podaniem na kopercie godła, należy nadesłać do Prezydium Fundacji wieczystej imienia Henryka Józefa Chankowskiego w Warszawie, Królewska 35 m. 11 do dnia 31 lipca 1934 roku.

7. FUNDUSZ WYDAWNICZY „RUCHU”

Na fundusz wydawniczy „Ruchu” złożyli

Two Akc. „Akwawit”	350 zł
Wielkopolska Izba Rolnicza	300 „
Wydział powiatowy w Katowicach	100 „

Następującym instytucjom: Bankowi Polskiemu w Warszawie, Bankowi Gospod. Krajowego w Warszawie, P. K. O. w Warszawie, Bankowi Cukrownictwa, Bankowi Krajowemu Pożyczkowemu, Ban-

kowi Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, Bankom Zw. Sp. Zarobk., Komunalnemu, Bankowi Kredytowemu, Twu Akwawit, Zw. Przemysłu Cukrowniczego, Wydziałowi Krajowemu w Poznaniu i Toruniu, wydziałom powiatowym i magistratom, Izbom Rolniczym i Przemysłowo-Handlowym, które stale od szeregu lat wydatnie wspomagają naszą placówkę naukową przyczyniając się w ten sposób do rozwoju nauki polskiej, składa Redakcja imieniem wydawnictwa serdeczne podziękowanie.

Zwracamy się do wszystkich przyjaciół naszego pisma z usilną prośbą o poparcie przez pozyskiwanie nowych prenumeratorów, jak również przez zasilanie „Funduszu Wydawniczego”. Wszelkie kwoty składane na fundusz wydawniczy „Ruchu” (P. K. O. 201 346) będą na tern miejscu ogłaszane.